

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Formularium Episcopale

Barbosa, Agostinho

Coloniae Agrippinae, 1680

Clementis. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10456

Datum Romæ in Monte Quirinali, anno Incarnationis Dominicæ M.D. XCI. Idibus Maij. Pont. nostri anno primo.

A. Card. Montalt. Summator.

Moderatio Bullæ Sixti V. contra Clericos malè promotos, & eos promoventes editæ, cum præservatione pœnarum ibidem Simoniacè Ordinatæ, & Ordinantibus inflictarum.

XX XIX.

Part. 2. alleg. 6. 8. & 20.

CLEMENS *Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

Romanum Pontificem decet ea, quæ ob justas causas interdum statuta sunt, cum ipsa rerum experientia suadet, moderari, & immutare, prout in Domino salubriter conspicit expedire. Alias sanè emanarunt litteræ fel. rec. Sixti Papæ V. prædecessoris nostri contra Clericos malè promotos ac in Episcop. in Ordinum collatione peccantes tenoris &c. (*Omittitur insertio Bullæ, quoniam eam habes supra.*) Nos animadvertentes in dictis litteris nihil ferè quoad ea, quæ in Ordinum collatione servanda sunt, disponi, ultra id quod in Sacris Canonibus, & in Concilii Trid. decretis, ac aliorum Rom. Pont. prædecessorum

nostrorum constitutionibus dispositum fuit, sed diversas pœnas & censuras Ecclesiasticas contra Episcopos & alios Prælatos in Ordinum collatione peccantes, & similiter contra Clericos tam sæculares, quam cujusvis Ordinis instituti & Militiæ Regulares malè promotos constitui, absolutionem & dispensationem Sedi Apost. reservari, & aliàs sicut in præfatis litteris continetur. Considerantesque tam promoventes, quam eos, qui ad dictos Ordines promoventur, sæpe censuris, & pœnis hujusmodi, ob illarum multiplicatam in eorum perniciem animarum variis modis illaqueari, nonnullos ex Prælati & Episcopis in conferendis hujusmodi Ordinibus scrupulose procedere, multosque metu pœnarum, & Censurarum præfatarum ab Ordinum collatione profus deterreri, adeo ut Clericorum, & sacerdotum numerus propterea aliquibus in locis valde imminutus sit, omnium in præmissis securitati, atque animarum saluti paterna charitate prospicere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine supradictas litteras ad terminos Sacrorum Canonum & Constitutionis recolendæ mem. Pii Papæ II. etiam prædecessoris nostri, quæ incipit, cum ex Sacrorum Ordinum, sub data videlicet quintodecimo Kal. Decembr. Pontificatus sui anno 4. cujus tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, & ad dispositionem decretorum Sacri Tr. Concilij restringimus, & reducimus: nec non censuras & pœnas

in eisdem Sixti litteris contra quoscunque, præterquam contra Simoniacè Ordinantes & Ordinatos inflictas, quas volumus in suo robore permanere (aliis etiam pœnis & censuris per eosdem Canones & constitutionem Pij II. Conciliumque Trid. injunctis falvis & firmis remanentibus) moderamur, & abolemus &c. *Cum claus. sublata, & derogatoriis, ac fide exemplorum, & sanctione pœnali.* Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1595. pridie Kal. Martij Pontif. nostri anno quinto.

De executione Conc. Tridentini, contra Regulares non subditos Episcopo extra claustra notoriè delinquentes. Et de pœnis eorum superiorum illos punire negligentium.

XL.

Part. 3. alleg. 105. n. 14. cum seqq.

CLEMENS *Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

SUSCEPTI muneris ratio postulat, ut ea quæ in Sacro Conc. Trid. providè constituta sunt, ab iis ad quos spectat, inviolatè observari curemus. Maturo sanè Consilio ipsius Concilii decreto provisum est, ut quicumque Regularis non subditus Episcopo intra claustra degens, extra ea ita notoriè deliquerit, & populo scandalo sit, Episcopo in-

stante à suo superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, severè puniatur, & Superior Episcopum de punitione certiore faciat, sin minus ipse à suo item superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit. Verùm quia experientia comperit, interdum in hujusmodi decreti executione nimis remissè procedi, cum enim Episcopus instat, aliquem Regularem eo, quo supradictum est modo delinquentem, à suo Superiore puniri, sæpe fit ut superior Regularem delinquentem ad alia suorum Ordinum loca extra Episcopii Diœcesim ex industria impunitum transmittat: atque etiam ipse, aliquando ad alias provincias se conferat, nec ulterius super delinquentis excessibus inquirat, & de ejus punitione Episcopum certiore reddat: unde nec Regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius diœcesim existat, nec superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio privatur. Nos pro Pastoralis nostræ sollicitudine præfati decreti executioni quantum in Domino possumus, favere, & præmissis malis, ut par est, opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium præd. Concilii Interpretum sententia, Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione, omnibus & singulis cujuscunque Ordinis & instituti Regularium, etiam Mendicantium superioribus, in
virtu. e

virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis, præcipimus & mandamus, & juxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, ut Regulare non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notoriè delinquentem, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo præfigendum, severè puniat, ac de punitione Episcopum certiozem faciat, & aliàs decretum ipsum in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterùm si superior in Regularem delinquentem non animadvertit, quinimo si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, ut præfertur, transmiserit, volumus & simili Motu, atque auctoritate decernimus, ut superior instante Episcopo intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac privationis dignitatum & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa & alia impofterum obtinenda, & ulterius privationis activæ & passivæ vocis, ad quas à nemine præterquam à nobis & à Rom. Pontif. pro tempore existente restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum Regularem delinquentem à loco ad quem transmissus fuit revocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur, quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentem similiter statuimus, ut Ordinarius loci ad quem Regularis delinquens transmissus fuerit, super

præmissis ab ipso Ordinario loci, in quo deliquit, similiter requisitus, vel alias de illius delicto informatus, ut præfertur tanquam Sedis Apost. delegatus, prædictum Concilij decretum omnino exequi, & in Regularem delinquentem severè animadvertere possit & debeat. *Et ita, & non alias judicari posse decernit, clausulasque contrarias derogatoriis apponit, formam & effectum publicationis addit, fidemque transumptis dari præcipit, &c.* Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1596. septimo Kal. Martij Pontificatus nostri anno quinto.

Quando locorum Ordinariis Regularibus licentiam possint impartiri novos Conventus construendi.

XLI.

Part. 2. alleg. 26.

CLEMENS Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam ad institutam Regularium locorum & personarum reformationem promovendam & conservandam maximè pertinet, ut in quibusque domibus, & Monasteriis is tantum numerus Religiosorum, qui commodè ibidem ali possit, contineatur, atque eo pariter spectat, ut in qui-

quibuscunque Civitatibus & locis, non domus & Monasteria præsertim Mendicantium non erigantur, nisi in eisdem civitatibus & locis aliarum domorum Monasteriorum in eis existentium habita ratione, commodè sustentari posse dignoscatur. Hac igitur nos consideratione ducti, & in præmissis pro nostro Pastoralis munere opportunè providere volentes, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac matura deliberatione, deque Apost. potestatis plenitudine ex voto etiam venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super consultationibus, & negotiis Episcoporum & Regularium præpositorum harum seriè declaramus locorum Ordinarios non posse licentiam ad novos Conventus cujusque mendicantium Ordinis in Civitatibus, & locis eorum ordinariæ jurisdictioni subiectis erigendos impartiri, nisi vocatis & aliorum in eisdem Civitatibus, & locis existentium Conventuum Prioribus, seu Procuratoribus & aliis interesse habentibus, & causa servatis servandis cognita constiterit, in eisdem civitatibus & locis novos hujusmodi erigendos conventus sine aliorum detrimento commodè sustentari posse. Si verò ab eorum in hujusmodi causis sententijs, ad nos & Apostolicam Sedem provocari & appellari contigerit, ipsos Ordinarios tamdiu erectionem novorum Conventuum suspendi debere, quousque à nobis & Apostol. Sede in eadem causa pronuntiatum extiterit, irritum nihilominus, & inane decernentes quidquid secùs super

his à quoquam quavis auctoritate scienter; vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca universis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis per præsentem in virtute Sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, ut præsentem nostras litteras observent, & observarent, & faciant, non obstantibus &c. Datum Romæ apud S. Marcum sub annulo Piscatoris die 23. Julij 1603. Pontificat. nostri anno duodecimo.

Concordia inter Capitula Cathedralium Ecclesiarum, & Nuntium Apost. Hispaniæ de una peria ex supellectibus Pontificalibus Prælatorum quando morentur eidem danda.

XLII.

Part. 3. alleg. 114.

CLEMENS PAPA VIII.

AD futuram rei memoriam. Decet Romanum Pontificem concordias inter dilectos filios suos & Camere Apost. ministros, ac Ecclesiarum Capitula super controversijs inter eos exortis, initas, cum ab eo petitur Apostolicæ confirmationis robore libenter communitate, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Congregationis Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium Regnorum Castellæ & legionis petitio

Ff. con-

continebat. Quod cum alias orta esset differentia, seu dubitatio inter Collectores generales spoliatorum, & iurium Camerae nostrae Apostol. in Regnis Hispaniarum debitorum, & Capitula Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium eorundem Regnorum, ex eo quod cum pridem fel. record. Pius Papa V. praedecessor noster motu proprio concessisset fabricis dictarum Ecclesiarum suppellectilia Pontificalia Praelatorum illarum quando morerentur, permittendo dictis Capitulis, ut illa possent capere propria autoritate; postmodum vero recolendae mem. Sixtus Papa V. etiam Praedecessor noster voluisset, quod dicti Collatores generales essent iudices ad declarandum res pertinentes pro dictis Pontificalibus, & quod ipsas res traderent, sive consignarent dictis Ecclesijs, quae illas reciperent de eorum manibus, prout in praedictorum Pij & Sixti praedecessorum litteris desuper respectivè expeditis plenius continetur. Praedicti Collatores generales post editas à praedicto Sixto praedecessore litteras praedictas reservabant & retinebant pro se ipsius unam petiam singulorum Pontificalium, sub praetextu quod illis deberetur, quia fuerat concessum ipsis Collatoribus pro decima illorum, quae incorporarent Camerae & recuperarent, & etiam ratione laboris faciendi dictam declarationem rerum concernentium suppellectilia Pontificalia, vicissim vero nonnulla ex dictis Capitalis recusabant dare di-

ctam petiam ipsis Collatoribus sub praetextu, quod non esset expressum in praedictis litteris dictorum praedecessorum, quod daretur, & ne viderentur negligentes in defendendis iuribus fabricarum suarum Ecclesiarum, cumque Congregatio praedicta cuperet huiusmodi controversiam, seu dubitationem è medio tollere, & hac de re, cum dilecto filio nostro Dominico Sanctae Romanae Ecclesiae Presbytero Cardinali, Gymnasio nuncupato, tunc in eisdem Regnis Hispaniarum Nuntio & Collectori generali egissent, idem Dominicus cum praefata Congregatione ad infra scriptam devenit concordiam. huiusmodi sub tenore, videlicet. In Dei nomine, Amen. Praesenti publica scriptura compositionis & concordiae sit notorium omnibus, qualiter oblata nuper dubitatione inter Dominos Collectores generales Camerae Apost. & Capitula Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium Regnorum Castellae & Legionis, ratione cuius, cum Papa Pius V. felic. rec. per suum Breve Motu proprio, Datum Romae 30 Augusti anni M.D.LXXVII. fecisset gratiam, & concessisset fabricis dictarum Ecclesiarum suppellectilia Pontificalia Praelatorum illarum quando morerentur, permittendo dictis Capitulis, ut illa possent capere propria autoritate. Postmodum ex certis causis Sixtus Papa V. etiam fel. record. suo Brevi Motu proprio Romae dato 15. Maji M.D.LXXXVII. voluit quod dicti & Collectores generales essent iudices ad declarandum res pertinentes dictis

Por-

Pontificalibus, & quod ipsas traderent, siue consignarent dictis Ecclesijs, quæ illas reciperent de eorum manibus: & post dictum Breve Sixti V. Collectores generales reservabant, & tenebant pro se unam petiam singulorum Pontificalium sub prætextu, quod illis deberetur, quia fuerat concessa dictis Collectoribus generalibus pro decima illorum, quæ incorporarent Camera, & recuperarent, & etiam ratione laboris faciendi dictam declarationem rerum dictorum suppellectilium Pontificalium, & curare dari secundum dictum Breve Sixti V. & pro parte aliquarum dictarum Ecclesiarum fuit recusatum dare dictam petiam, quia non erat expressum in dictis motibus propriis, quod daretur, & ne dictis Capitulis opponeretur, quod cum non esset de jure, nec interesse mensarum Capitularium non defendebant jura dictarum fabricarum, erantque liberales in damnum earundem, qua de causa restabant cum scupulo, & cupientes deponere dictum scrupulum, & satisfacere ipsorum obligationi sine lite & differentia cum Camera Apost. & ejus ministris, ne viderentur deficere à conformitate, obsequio & reverentia sanctæ Sedi Apost. & ejus ministris debita, quam profitebantur, scripserunt Congregationi Ecclesiarum hujus Regni, quæ ad præsens est congregata in hac Curia, ut tractaret de hoc negotio, & in illa deputaverunt personas, quæ repræsentarent Illustrissimo DD. Dominico Gymnasio Archiepiscopo Sipontino, Nuncio Collectori generali horum Regnorum Hi-

spaniæ pro Sanctissimo Domino nostro Clemente Papa VIII. & sua Dominatio respondit, quod, quoniam ad exercen. officia Nuntij & Collectores invenit, quod sui antecessores accipiebant dictam petiam, & quod sua dominatio hæc continuabat, non interesse, sed ne ipsis imputaretur si deperderetur ab illius Successoribus. Quodque hoc non obstante consentiret, quod dicta petia non esset ad electionem dictorum Collectorum generalium, sed Capitulorum, quam vellent dare, quod ipse servaret eo modo, quo esset conventum, & si necessarium foret proponeret hoc suæ Sanctitati, ut illud confirmaret, & heret ita de futuro, cum omnibus dominis Collectoribus generalibus, & hæc responsio & resolutio à Congregatione fuit consulta Capitulis dictarum Ecclesiarum: & responderunt pro majori parte, quod acceptaretur, & fieret compositio, & concordia desuper; pro cujus effectu dicta congregatio dederat omne mandatum plenissimum dominis Doctori Dionysio de Melgar Canonico Doctorali Sanctæ Ecclesiæ Toletanæ, D Petro Gurero Thesaurario S. Ecclesiæ Granaten. Joanni Alphonso de Carduva Abbati de Labanza in Ecclesia Palentina, qui præsentem existentes coram dicto Illustris. Domino don Dominico Gymnasio Archiepiscopo Sipontino Nuntio & Collectori generali, in præsentia mei Notarij & testium infrascriptorum sua dominatio Illustrissima dixit, quod tanquam Collector generalis talis utens auctoritate Apost. sibi concessa,

ex Brevibus & facultatibus suæ Sanctitatis pro Collectaria consentiebat, & concordabat cum Congregatione dictarum Ecclesiarum prædictorum Regnorū Castellæ & Legionis, & cum dictis Dominis ejus deputatis, supra nominatis præsentibus, quod quotiescunque morietur aliquis Prælatus, & Camera Apostolica, & ejus Collectores generales, sive subcollectores recipe- rent inter bona sua, aut partem illorum dicta supellectilia Pontificalia, quæ per dictum Motum proprium Pij V. fue- runt applicata fabricis, vel sequestra- rent, aut depositarent, & dicti Colle- ctores Generales, aut Subcollectores eorum nomine mandarent, & facerent tradi cum effectu Ecclesijs omnia dic- ta Pontificalia integrè juxta dictum Motum proprium Pij V. absque reten- tione, nec reservatione per se alicujus partis, neque petiæ, de qua fit mentio, sub quovis colore, nec causa particula- ri dictorum Collectorum generalium, & Subcollectorum, quod interim dic- ta Capitula pro dictis fabricis dent dicto Illustrissimo Nuntio Collectori gene- rali, dum faciet dictum officium, & dictis Collectoribus Generalibus, futu- ris unam petiam benevisam dictis Cap- itulis, sive sit de eisdem petijs Pontifi- calium, quæ ipsis cum effectu tradent, sive quævis alia dictis Capitulis bene- visa si dividere noluerint petias Ponti- ficalium ipsis traditorum absque obli- gatione dandi aliquid aliud dictis Do- minis Collectoribus, nec Subcollecto- ribus ratione decimæ, nec laboris im- pensæ in dicta declaratione, nec in hu-

jusmodi traditione Pontificalium, nec dicti Domini Collectores generales, nec Subcollectores possint petere, exi- gere, aut prætere aliquid aliud oc- casione præmissa præter dictam petiã, quam dicta Capitula dare voluerint suo arbitrio, cum declaratione, quod si dic- ta Pontificalia dividantur inter duas, vel plures Ecclesias ratione dictæ traditio- nis, detur solummodo una petia ad ar- bitrium Capitulorum, prout supra di- ctum est. Quæ omnia acceperunt & confenserunt, tam dictus Illust. Domi- nus Nuntius Collector generalis quam dicti Commissarii, sub beneplacito ta- men Sanctiss. Domini nostri, & Sanctæ Sedis Apost. & pro complemento præ- dictorum dictus Illustriss. Dominus Nuntius Collector generalis obligavit bona dictæ Camera Apost. & dicti de- putati obligarunt bona & redditus dic- tarum Ecclesiarum Metropolitanarum & Cathedralium generaliter vigo- re mandati dictæ Congregationis & specialiter suarum Ecclesiarum præ- sentia & futura, & summisserunt se ju- stitijs Ecclesiasticis sanctæ Sedis Apost. & dictorum Collectorum generalium, & renuntiarunt proprio foro, jurisdic- tioni, & domicilio, & legi, si conveni- rit, de jurisdictione, & lata sententiæ diffinitivæ judicis competentis, in rem judicatam transactæ, & renuntiarunt etiam omnibus legibus, foris, jutibus Canonice & Civilibus, Brevibus, & Motibus proprijs Apost. & legi gene- rali. Actum coram me Notario infra- scripto, in Civitate Vallisoletana xxix. mensis Januarij M, DCIII. præsentibus

bus testibus don. Antonio Pimentel, Cantore sanctæ Ecclesiæ Hispalen. & Licentiato Alphonso de Salazar & Frias Canonico Ecclesiæ Grenen. Joanne Chatro familiari suæ dominationis Illustriss. quæ subscripsit. D. Dominicus Gymnastus Nuntius Collector generalis, & dicti domini procuratores etiam se subscripserunt. Doctor Dionysius de Melgar, D. Petrus Guerrero, Abbas de Labanæa. Coram me Dominico Cenino Abbreviatore. Cùm autem sicut eadem expositio subjungebat pro majori dictæ concordie validitate prædicta cupiat illam Apost. Confirmationis robore communiti, propterea illius nomine dilectus filius Joannes de Salazar Canonicus Ecclesiæ Compostellanæ congregationis prædictæ in Rom. Curia procurator, nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere de benignitate Apost. digneremur. Nos igitur ejusdem Congregationis votis benignè anuentes, supplicationibus hujusmodi inclinati præinsertam concordiam autoritate Apost. tenore præsentium confirmamus & approbamus, illisque inviolabilis Apost. confirmationis robur adjicimus, ac omnes & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenerint, supplemus; non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apost. ac Ecclesiarum quarumlibet juramento, confirmatione Apost. vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque Dat. Romæ apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 19.

Octob. 1604. Pontificat. nostri anno decimo tertio.

M. Vestrius Barbianus.

Declaratio, & confirmatio privilegii fori Religiosorum Regularium intra claustra degentium.

XLIII.

Part. 3. alleg. 105. n. 14. cum seqq.

PAULUS Papa V. ad perpetuam rei memoriam.

Religiosorum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium quieti prospicere cupientes, quæ illa quoquomodo perturbare posse videntur, opportuna nostra declaratione è medio tollere, ac aliàs desuper opportunè providere curamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire. Cùm itaque nomine dilecti filii Basilii Anguissolæ procuratoris generalis Ordinis Fratrum Carmelitarum in Congregatione venerabilium Fratrum nostrorū S. R. E. Cardinalium Trid. Concilii interpretum expositum fuerit, in Hispaniarum Regnis quosdam Ordinarios locorum contendere Religiosos intra claustra degentes coram ipsi Ordinariis conveniri debere in causis civilibus cap. volentes, de privileg. in 6. comprehensis, propter illius innovationem à Cone. Trid. factam *sess. 7. cap. 14.* quo præfatos Religiosos, eorum privilegiis abrogatis defendunt comprehendi, præterea eisdem locorum Ordinarios pariter

Ff 3

con-